

مشاهده دادنامه هیات عمومی

کلاس پرونده:	۹۵۰۰۰۵۴	شماره دادنامه:	۹۶۱۰۰۹۰۹۰۵۸۰۰۸۹۲
نوع پرونده:	درخواست ابطال	تاریخ دادنامه:	۱۳۹۶/۰۹/۱۴
شاکی:	فرهاد محمدی	نتیجه رسیدگی:	رای به ابطال مصوبه
طرف شکایت:	وزارت کشور	مرجع صدور رای:	هیات عمومی
دسته بندی:	عوارض نقل و انتقال املاک (۱۲۰۱۰۲۲۸)		
مصوبه ها:	عوارض بر معاملات غیر منقول وزارت کشور ۱۳۸۳/۱۰/۲۹ ماده ۲		

پیام رای:

با توجه به ممنوعیت برقراری عوارض بر درآمدهای ماخذ محاسبه مالیات مانند نقل و انتقال قطعی املاک و واگذاری حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی بر املاک، مصوبه وزارت کشور در تعیین عوارض بر معاملات غیر منقول (زمین و ساختمان) مغایر قانون است.

متن دادنامه:

شماره دادنامه: ۸۹۲ تاریخ دادنامه: ۱۳۹۶/۰۹/۱۴ کلاس پرونده: ۵۴۰۹۵ مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری شاکی: آقای فرهاد محمدی موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده ۲ دستورالعمل شیوه محاسبه عوارض محلی عمومی مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۲۹ وزارت کشور گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال ماده ۲ دستورالعمل شیوه محاسبه عوارض محلی عمومی مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۲۹ وزارت کشور را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که: "ریاست محترم دیوان عدالت اداری با سلام احتراماً، به استحضار می‌رساند وزارت کشور به موجب (ماده ۲ شیوه محاسبه عوارض محلی عمومی مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۲۹) اقدام به وضع عوارض نقل و انتقال بر معاملات املاک غیر منقول به ماخذ نیم درصد مبلغ مورد معامله را کرده است. ماده ۲ دستورالعمل یاد شده به دلایل آتی خارج از حدود اختیار وزارت کشور و برخلاف قانون تصویب شده است و همچنین از موارد تبعیض نارواست: ۱- بر اساس ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ برقراری عوارض بر درآمدهای ماخذ محاسبه مالیات ممنوع اعلام شده است. ۲- برابر ماده ۵۲ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ مالیات نقل و انتقال برای واگذاری حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی تعیین شده است، بنابراین وضع مالیات یا عوارض علاوه بر آن، فاقد محمل و جاهت قانونی و شرعی می‌باشد. ۳- به موجب ماده ۵۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ نقل و انتقال املاک به نرخ ۵٪ (پنج درصد) و به ماخذ جدول ارزش معاملاتی (مصوب وزارت امور اقتصادی و دارایی) مشمول مالیات نقل و انتقال می‌باشد، بنابراین وضع عوارض به نرخ نیم درصد و آن هم با تغییر ماخذ محاسبه از ارزش معاملاتی به مبلغ مورد معامله (به تشخیص و توافق متعاملین) و وصول آن، خارج از حدود اختیار وزارت کشور و برخلاف قانون است. ۴- برقراری و دریافت عوارض از ساکنین روستا بیش از افراد شهرنشین از موارد تبعیض ناروا و برخلاف منطق و عرف و فاقد جاهت شرعی می‌باشد. ۵- بر اساس ماده ۵ قانون تجمیع عوارض مصوب ۱۳۸۱ برقراری هرگونه عوارض ... همچنین برقراری عوارض بر درآمدهای ماخذ محاسبه مالیات ... توسط شوراهای اسلامی شهر و روستا و سایر مراجع (از جمله وزارت کشور) ممنوع است. ۶- بر اساس رأی شماره ۷۹۹-۱۲/۱۰۲۱۰۱۳۹۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تعیین عوارض بر معاملات املاک و ... مغایر قانون تشخیص و ابطال شده است. بنا به مراتب مذکور، نظر به اینکه مفاد (ماده ۲ شیوه محاسبه عوارض محلی عمومی مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۲۹) مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار، توسط وزارت کشور تصویب شده است به استناد بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۴۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ تقاضای ابطال آن را دارد. " متن دستورالعمل در قسمت مورد اعتراض به قرار زیر است: " ماده ۲- عوارض بر معاملات غیر منقول (زمین و ساختمان) عوارض و معاملات غیر منقول به ماخذ حداقل نیم درصد مبلغ مورد معامله توسط دهیاری محل قابل وصول خواهد بود. شیوه محاسبه: زمین واقع در روستا به مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال به فروش رسیده است عوارض مربوطه به شرح زیر محاسبه می‌گردد: ریال ۵۰۰۰۰۰ = ۵٪ × ۱۰۰۰۰۰۰ " در پاسخ به شکایت مذکور، معاون توسعه صنایع و پشتیبانی سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور به موجب لایحه شماره ۴۹۸۰۸-۱۰۷-۱۳۹۵ توضیح داده است که: "ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری سلام علیکم احتراماً، بازگشت به اظهاریه مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۱ پیرامون کلاس ۵۴۰۹۵ در خصوص شکایت آقای «فرهاد محمدی» به طرفیت وزارت کشور مبنی بر «ابطال ماده ۲ دستورالعمل شیوه محاسبه عوارض محلی عمومی مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۲۹ وزارت کشور» مراتب زیر را به عنوان لایحه دفاعیه به استحضار می‌رساند: ۱- بر اساس ماده ۱ «آیین نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک موضوع قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران ۱۳۷۵ مصوب ۱۳۷۸ با اصلاحات بعدی» به طرفیت وزارت کشور مبنی بر «ابطال ماده ۲ دستورالعمل شیوه محاسبه عوارض محلی عمومی مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۲۹ وزارت کشور» مراتب زیر را به عنوان لایحه دفاعیه به استحضار می‌رساند: ۱- بر اساس ماده ۱ «آیین نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک موضوع قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران ۱۳۷۵ مصوب ۱۳۷۸ با اصلاحات بعدی»، «... وزارت کشور مسئول نظارت بر حسن اجرا و رعایت این آیین نامه در مورد مصوبات مربوط به وضع عوارض توسط شوراهای در سراسر کشور است.» توضیح آن که برخلاف ادعای مکرر شاکی، وزارت کشور به هیچ وجه تصویب و وضع عوارض نکرده است. بلکه در چارچوب تکالیف و اختیارات قانونی حاصله، موظف به ایجاد هماهنگی و تدوین دستورالعمل بوده و بدین لحاظ اقدام به تدوین دستورالعمل معترض عنه نموده و خارج از حوزه اختیارات خود عمل نکرده است. ۳- ماده ۸ آیین نامه فوق الذکر اشعار می‌دارد: «مرجع رسیدگی به شکایات در مورد میزان، نحوه و محاسبه و وصول و سایر موضوعهای مربوط به عوارضی که توسط شوراهای با رعایت این آیین نامه وضع می‌شوند ... و در خصوص عوارض موضوع این آیین نامه که توسط شوراهای اسلامی بخش و شهرک وضع شده است، به عهده هیأتی مرکب از وزارت کشور، وزیر دادگستری و شوراهای اسلامی بخش یا شهرک می‌باشد...» بر این مبنا رسیدگی به خواسته شاکی بدو در صلاحیت هیأت مندرج در ماده موصوف می‌باشد و فی الحال شایستگی طرح در دیوان عدالت اداری ندارد. بنابراین رسیدگی دیوان قبل از رسیدگی هیأت مذکور، موجهی ندارد. اکنون با عنایت به جمیع مطالب معنونه شکلی و ماهوی، استناد ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، رد شکایت شاکی مورد استدعاست. در ضمن، سرکار خانم «سیده فاطمه عدنانی» به عنوان نماینده سازمان جهت ثبت لایحه و سرکار خانم «سمانه سادات سیفی» به عنوان نماینده حقوقی سازمان جهت هرگونه اقدام لازم به حضور معرفی می‌گردند. " هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۱۴ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

نظر به اینکه در تبصره ۱ ماده ۵ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب سال ۱۳۸۱، برقراری عوارض بر درآمدهای ماخذ محاسبه مالیات ممنوع اعلام شده است و در قانون مالیاتهای مستقیم از جمله مواد ۵۹ و ۵۲ برای نقل و انتقال قطعی املاک و واگذاری حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی بر املاک مالیات تعیین شده است، بنابراین ماده ۲ شیوه محاسبه عوارض محلی عمومی مصوب سال ۱۳۸۳ وزارت کشور در تعیین عوارض بر معاملات غیر منقول (زمین و ساختمان) مغایر قانون تشخیص و به استناد بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲، حکم به ابطال آن صادر می‌شود. با اعمال ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ و تسری ابطال مصوبه به زمان تصویب موافقت نشد

